

JAARGANG 20

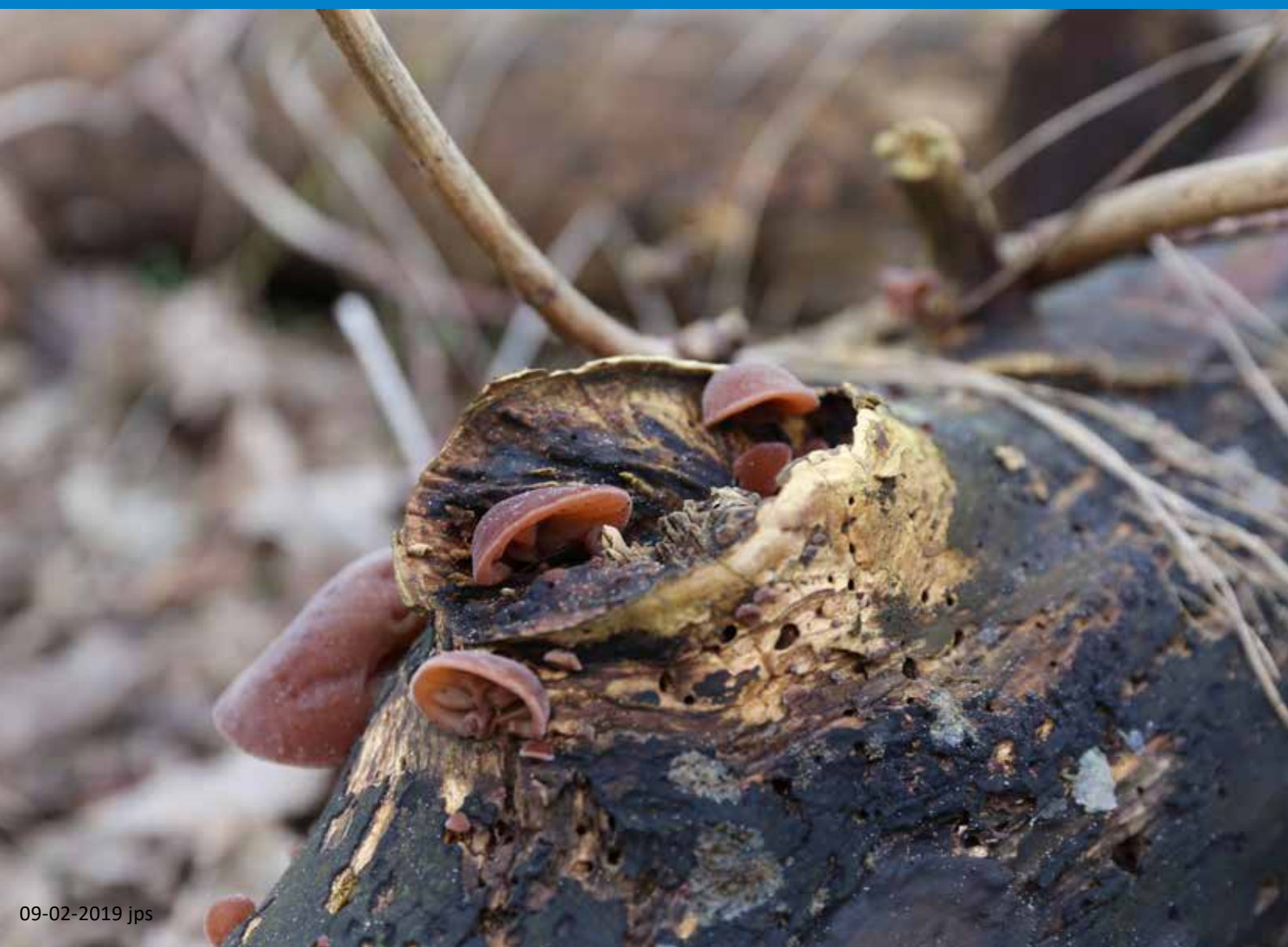
FEBRUARI 2023

NR. 2 - 211

R

ECHTSTREEKS

MAANDBLAD VOOR EVANGELISATIE EN GELOOFSOPBOUW

DEZE MAAND:

3 VAN DE REDACTIE

Totdat Hij komt

Want zo dikwijls u dit brood eet en de drinkbeker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, totdat Hij komt

4 ABRAHAM OP DE PROEF GESTELD

Deel 2 - Genesis 12-25

6 DE BRON REHOBOTH EN ANDERE BRONNEN IN HET LAND

8 ADVERTENTIE

8 WARE RIJKDOM

9 WOORDSTUDIE

Lijden als bemoeial

10 HET BOEK JESAJA

Deel 24 - De Heilige van Israël

11 JOJADA

Priester in Gods plan - Deel 1

Jojada had God lief en hij kende Zijn wegen.

COLOFON

Doelstelling

'Rechtstreeks' is een maandblad voor evangelisatie en geloofsopbouw. De apostel Petrus schreef aan de gelovigen destijds: '...groeit op in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus' (2 Petr. 3:18). Vanuit de overvloed aan geestelijk voedsel in Gods Woord willen we graag op deze wijze iets uitdelen.

Digitaal magazine

'Rechtstreeks' is een digitaal blad, dat u gratis kunt ontvangen, wanneer u zich aanmeldt op:

<https://www.oudesporen.nl/>

Elf keer per jaar wordt dit blad als pdf gepubliceerd. Een pdf is met het programma **AcrobatReader®** (een gratis programma van Adobe) te lezen. Reeds gepubliceerde nummers van 'Rechtstreeks' zijn te downloaden op de site:

<https://www.oudesporen.nl/rechtstreeks>

Redactie

Hugo Bouter; Ger de Koning; Gerard Kramer; Jan-Paul Spoor.

Verantwoording

Naast de verantwoordelijkheid die elke auteur heeft voor de artikelen die hij schrijft, is de redactie verantwoordelijk voor publicatie ervan. Dit houdt niet in, dat de redactie het noodzakelijkerwijs 100% eens is met alle gedachten die de auteur in zijn artikelen uit. De lezer wordt aangeraden te doen wat 1 Thessalonicenzen 5:21 ons leert.

Copyright

De meeste artikelen in dit blad zijn auteursrechtelijk beschermd. Verdere openbaarmaking en/of verveelvoudiging daarvan in welke vorm dan ook is slechts toegestaan na toestemming van de redactie. Gebruikte foto's en illustraties zijn ofwel uit eigen archief OudeSporen of uit 123rf.com.

Correspondentieadres

Gouwestraat 20
4388 RC Oost-Souburg Nederland
Telefoon: (0118) 467462
E-mail: info@oudesporen.nl

VAN DE REDACTIE

TOTDAT HIJ KOMT

Hugo Bouter

Verleden, heden en toekomst

Wij leven als christenen in de verwachting van Christus' komst. Wij zijn op weg naar een nieuw hoogtepunt in Gods wegen met de wereld en de schepping. Christus komt terug met macht en majesteit, en allen die Hem toebehoren zullen delen in Zijn heerlijkheid. Misschien staat die gebeurtenis vlak voor de deur. Dit vooruitzicht drukt een stempel op ons leven: misschien vandaag? Het kleurt ons doen en laten.

De avondmaalsviering staat ook in dit licht, zoals de apostel Paulus ons duidelijk maakt: 'Want zo dikwijls u dit brood eet en de drinkbeker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, *totdat Hij komt*' (1 Kor. 11:26). Dit is een bekende tekst in verband met de wederkomst. De viering van het Avondmaal is dan ook van grote betekenis voor ons persoonlijk leven en het gemeentelijke leven. Het eten van het brood en het drinken van de wijn bepaalt ons telkens bij het feit dat *de dood van Christus* de grondslag is van alle zegeningen die wij persoonlijk en gezamenlijk hebben ontvangen. Als de gestorven Heiland, Die verhoogd is op het kruishout, trekt Hij onze blikken namelijk tot Hemzelf (Joh. 12:32-33). Onze

aandacht is op Hem gericht. Hij is het Middelpunt van Zijn verlossen en wij weten ons met Hem verbonden. Wij hebben deel aan Hem en met Hem. Het brood dat wij breken, is de gemeenschap van het lichaam van Christus. De drinkbeker waarvoor wij God dankzeggen, is de gemeenschap van het bloed van Christus.

Verleden, heden en toekomst komen bij de avondmaalsviering dicht bij elkaar. Wij denken aan wat Christus door Zijn komst in het vlees, door Zijn vernedering op aarde tot in de dood, door Zijn lijden en sterven op het kruishout tot stand heeft gebracht. Wij denken aan Hem in overeenstemming met Zijn laatste wens: 'Doe dit tot Mijn gedachtenis'. Wij roepen in herinnering Wie Hij voor ons is en wat Hij voor ons heeft gedaan. Maar de viering is ook een verkondiging, die plaatsvindt *in het heden*. Wij spreken over de waarde van Zijn dood en proclameren de grote betekenis van Zijn Persoon en Zijn volbrachte werk tegenover mensen en engelen, die in de gemeente het resultaat kunnen zien van Gods veelvoudige wijsheid (zie 1 Kor. 11:10; Ef. 3:10). Maar wij doen dit in een wereld die Hem heeft verworpen en naar het kruishout heeft verwezen. Zo leggen wij in de huidige genadetijd getuigenis af van de betekenis van Zijn dood en opstanding en van de grote waarde van Zijn verlossingswerk.

Als redactieleden van Rechtstreeks mogen wij nog doorgaan met het werk voor ons internetmagazine, ook onder het motto: Totdat Hij komt. En wij zijn blij u het nieuwe februarinummer te mogen aanbieden met o.a. diverse bijbelstudies over het boek Genesis en de maandelijkse aflevering over de profeet Jesaja. Het leven van de oude priester Jojada, de laatste studie van deze maand, is ook de moeite waard om te overdenken. Hij leefde in een veelbewogen periode van Israëls geschiedenis en heeft, samen met zijn vrouw, een prachtig voorbeeld nagelaten van persoonlijke trouw.

Ik wijs ook op de advertentie op pagina 8 van twee nieuwe boeken die recent zijn verschenen. Het lezen en voorlezen is namelijk ook iets dat we mogen doen 'totdat Hij komt'. Vergelijk de oproep van Paulus aan het adres van Timotheüs, zijn kind in het geloof (1 Tim. 4:13).

Wij wensen u en jullie veel zegen bij het lezen van dit nummer van ons maandblad. Namens de redactie,
Hugo Bouter

*Want zo dikwijls u
dit brood eet en de
drinkbeker drinkt,
verkondigt u de dood
van de Heer,
totdat Hij komt*

ABRAHAM OP DE PROEF GESTELD

DEEL 2 - GENESIS 12-25

P. Fuzier

Hongersnood in het land

Hoewel de Meester in alle dingen volmaakt is geweest, hebben de geloofshelden die ons tot voorbeeld dienen allemaal hun gebreken gehad. *'En er was honger in dat land'* (Gen. 12:10). Dat was de tweede test voor Abram. Als wij kijken naar deze man Gods, die hemelse vreemdeling, die alleen een tent en een altaar had, dan leek zijn gedrag heel goed. Maar wat was de realiteit? God kon door de schijn niet bedrogen worden en wilde de ware toestand van het hart openbaren. Hoe zou Abram zich gedragen in dit land waar hij als vreemdeling verbleef, waar hij alleen een tent en een altaar had, als de eerste levensbehoeften zouden ontbreken? Zijn gedrag zou laten zien of de schijn in overeenstemming met de werkelijkheid was.

Ongetwijfeld kon Abram het vreemd vinden deze tegenslag te krijgen, terwijl hij toch gehoorzaam was geweest en zijn geloof had getoond. Hij zou zich kunnen afvragen of hij niet misschien een verkeerde weg was ingeslagen, of de vijand zou hem dit misschien willen influisteren. Tegenslag en oefeningen ontbreken niet op de weg van het geloof en de gehoorzaamheid. Dit is de tucht waaraan de Vader ons als Zijn kinderen onderwerpt; en dit is tot ons nut en omdat Hij ons liefheeft. Deze tucht geeft ons meer zelfkennis en opent onze ogen voor wat wij anders niet zouden zien. Als wij onze afwijkingen zien, kunnen wij die voor God veroordelen en op die manier deel krijgen aan Zijn heiligheid. Dat is op dat moment een zaak van droefheid. Maar als wij de tuchtiging verdragen, geeft zij daarna een vreedzame vrucht van gerechtigheid. Dat is wat God op het oog had toen Hij de moeilijkheid toeliet (Hebr. 12:4-11). De tucht kan ons echter de moed laten verliezen. De vijand zal ons wijsmaken dat wij niet op de goede weg zijn, wanneer tuchtiging ons overkomt; zoals hij dat ook bij de Hebreeën probeerde.

Wij kunnen de vurige pijlen die op ons afkomen, alleen doven met het schild van het geloof (Ef. 6). Als wij de hele wapenrusting van God niet hebben aangedaan, vooral het schild van het geloof, dan zullen wij gevaar lopen ons door de tegenstander te laten misleiden. Als wij dan in omstandigheden komen zoals die van Abram in Genesis 12, zullen wij hulp en voedsel gaan zoeken in de wereld. Maar dat is een miskennis van onze plaats als vreemdeling en bijwoner hier op aarde. In deze situatie schoot Abram tekort. Hij trok naar Egypte om daar als vreemdeling te verblijven (Gen. 12:10). Trekken naar en verkeren in het land Egypte: daarin ligt ook een morele betekenis. Zich naar Egypte begeven, als beeld van de wereld met zijn rijkdommen en hulpbronnen, buiten de zegen die van boven komt: dat betekende voor de aartsvader het niveau te verlaten waarop God hem had geplaatst. Het was het afdalen naar het niveau van de wereld, terwijl hij als hemelse vreemdeling in Kanaän

verbleef. Natuurlijk was het in die dagen heel gewoon naar Egypte te trekken, dat was zelfs verstandig. Abram volgde de gewone gang. Getest door de omstandigheden, die door God werden toegestaan, nam hij de manier van doen van de wereld over, de gewoonte van de mensen van het land waarin hij als vreemdeling verbleef. En hoe vaak zijn wij hem in dit opzicht niet gevolgd, tot onze eigen schade en schande!

Maar men zal zeggen: Had Abram geen voorspoed in Egypte? Kreeg hij daar geen schapen, runderen, ezels, slaven, slavinnen, ezellen en kamelen? (Gen. 12:16). Werd hij toen niet zeer rijk aan vee, zilver en goud (Gen. 13:2)? Zeker, maar stoffelijke voorspoed is niet altijd het teken van Gods gunst en de garantie van géestelijke voorspoed. Dikwijls is het zelfs het tegenovergestelde. Het was voor Abram beter geweest hongersnood te lijden in Kanaän, dan af te dalen naar Egypte om daar te verblijven en rijk te worden! In de hongersnood had hij kostbare bewijzen kunnen krijgen van de zorg en trouw van God, Die de Zijnen nooit vergeet en het geloof alleen beproeft om rijkelijk te voorzien in de verwachting van het geloof. Hij had kunnen zeggen wat David uitsprak in Psalm 23. Maar hij bedekte zich met schande in Egypte, zelfs tegenover de farao¹ die hij bedroog. Op een verkeerde stap volgt altijd een andere stap, meestal meerdere verkeerde stappen.

Na het besluit naar Egypte trekken, dacht hij onderweg al na over een list die hij zou kunnen gebruiken vanwege zijn vrouw Sarai² (Gen. 12:11-13). Hulp zoeken bij de wereld houdt het gevaar in dat men onder haar macht raakt en blootgesteld wordt aan geweld en hebzucht. Brengen wij onszelf ook niet vaak in dergelijke omstandigheden, in een situatie waarin wij list en leugen gebruiken om aan het gevaar te ontkomen? Of het nu reëel is of niet. Dat komt doordat wij onze eigen plaats hebben verlaten om onze positie in stoffelijk opzicht te verbeteren, en hulp of gunst in de wereld te zoeken in plaats van in het geloof op God te vertrouwen, Die Zijn beloften heeft gedaan en trouw en machtig is om die te vervullen.

De volmaakte Mens werd net zoals Abram op de proef gesteld: *'Toen werd Jezus naar de woestijn omhoog geleid door de Geest om verzocht te worden door de duivel. En nadat Hij veertig dagen en veertig nachten had gevast, kreeg Hij ten slotte honger'* (Matt. 4:2). De wereld als het terrein van de satan biedt hulp aan, zoals Egypte dat deed aan Abram. De duivel verzocht de volmaakte Mens: *'En de verzoeker kwam en zei tot Hem: Als U Gods Zoon bent, zeg dan dat deze stenen broden moeten worden'*. Hij was de Zoon van God, maar Hij was op aarde gekomen als de *afhankelijke Mens*. Met Hem begon de geschiedenis van de mens als het ware opnieuw, en Hij zou de plaats van afhankelijkheid en gehoorzaamheid *niet* verlaten. Misschien moeten wij lijden, doordat wij weigeren wat de wereld ons aanbiedt. Abram zou geleden hebben in de hongersnood, als hij in Kanaän was gebleven en niet naar Egypte was getrokken. Jezus heeft *geleden* toen Hij verzocht werd (Hebr. 2:18). Hij *had* honger, maar Hij heeft het lijden verdragen – het *lichamelijke* lijden en in nog hogere mate het *geestelijke* lijden. Hij ging liever de weg van afhankelijkheid en geloof en kwam als Overwinnaar uit de beproeving: *'En Jezus antwoordde hem: Er staat geschreven: Niet van brood alleen zal de mens leven, maar van alle woord van God'* (Luk. 4:4).

1) Farao = groot huis of zijn naaktheid

2) Sara = edele vrouw of prinses

Wat een tegenstelling met de rijkdom door Egypte aan Abram aangeboden, met alles wat de wereld ons kan geven!

Abram had het pad van het geloof verlaten, hij had ook geen vooruitgang geboekt in Egypte. Integendeel, zijn gedrag werd zelfs door de wereld afgekeurd en de farao stuurde hem het land uit (Gen. 12:18-20). Wat een schande voor de man Gods! Wat een oneer voor een gelovige, als hij zijn hulp in de wereld zoekt en van de ene zwakheid in de andere valt en dan zelfs door ongelovigen wordt berispt! Maar bovenal: wat een oneer voor God! Gods genade kwam Abram echter te hulp, hoewel de farao hem uit Egypte had verjaagd. Ongetwijfeld gebeurde dit om krachtiger tot het geweten van Abram te spreken, om hem te laten voelen dat hij was afgedwaald.

Toen Abram zijn fout had geoordeeld, trok hij op uit Egypte. Terwijl hij aan het einde van Genesis 12 door de farao werd weggestuurd, trok hij aan het begin van Genesis 13 zelf op uit Egypte. Dit zijn twee *verschillende* gezichtspunten. Het feit dat Abram optrok, hield oordeel in over zijn falen en was in zekere zin een vooruitgang. De weg die omhoog gaat, is in het algemeen gesproken een moeilijke weg. Ongetwijfeld was dit ook zo voor Abram, na de vernederende ervaring in Egypte. Maar de genade bracht hem terug in Kanaän, en wel naar de plaats waar zijn tent eerst had gestaan, de plaats van het altaar dat hij daar destijds had gemaakt. Zo vond Abram zijn oorspronkelijke plaats terug: zijn tent, zijn altaar, zijn ware karakter van vreemdeling en aanbieder in het land van de belofte. Hij hervond de gemeenschap met God, waarvan hij in Egypte niet kon genieten – daar had hij geen altaar. En Abram riep daar de naam van de Heere aan (Gen. 13:1-4). Wonderbare genade van onze God, die zoekt wie afgedwaald is en hem herstelt, die opricht wie gevallen is en hem de vreugde van de gemeenschap hergeeft.

Herderstwisten

God ging Abram toen door een andere situatie beproeven. De twist tussen de herders van Abrams vee en Lots³ vee openbaarde zowel de toestand van het hart van Abram als dat van Lot. De twist zelf *veroorzaakte* niet het verlangen bij Lot om rijkdom te verwerven, net zo min als hij afhankelijkheid en geloof bij Abram voortbracht. De twist *openbaarde* dit alleen. Twist en scheuring zijn altijd verootmoedigend voor ons, maar God bedient Zich ervan om de toestand van het hart te laten zien. Het is dikwijls de oorzaak van veel ellende, maar het is slechts een secundaire oorzaak. Let wel: er bestond geen enkele twist tussen Abram en Lot zélf (Gen. 13:8-9), maar tussen de herders van Abram en die van Lot. Hoe waar is het dat God gebruik maakt van al onze omstandigheden om ons te beproeven en de toestand van ons hart te laten zien – zelfs van omstandigheden die ons niet rechtstreeks aangaan, maar anderen betreffen met wie wij verbonden zijn.

Lot zag de groene vlakte van de Jordaan en zonder te aarzelen, en zonder Gods leiding te vragen, zonder eraan te denken dat die leiding nodig was, maakte hij zijn keus! Laten wij dit de rechtvaardige Lot niet zwaar aanrekenen (2 Petr. 2:7), wij hebben dikwijls ook zo gehandeld. Terwijl hij hier geen ogenblik aarzelde in zijn keus, aarzelde hij later wel toen hij Sodom⁴ moest verlaten, de stad die door het oordeel werd getroffen en waaruit God hem wilde redden

3) Lot = sluier of bedekking

4) Sodom = branden of brandend

(Gen. 19). Abram koos niets. Hij eiste de rechten, die hij door zijn leeftijd had, niet op. Hij liet zich niet op zijn positie als de oom van Lot voorstaan. Hij accepteerde wat Lot aan hem overliet. Lot mocht zich meester maken van het rijkste deel van het land.

Nu kwam het erop aan! Abram had wel een les geleerd door zijn laatste beproeving. Hij had begrepen dat er geen enkele overeenkomst bestond tussen de rijkdom van Egypte en de géestelijke rijkdom die God hem gaf. Als wij traag zijn in het leren van de lessen die God ons geeft, zijn die snel weer vergeten. Als wij opnieuw op de proef worden gesteld, gedragen wij ons alsof wij geen enkele ervaring hebben opgedaan. Beproefd door Egypte, begreep Abram echter direct wat God van hem verwachtte. Was God voldoende voor hem? Of had de stoffelijke voorspoed meer waarde in zijn oog? Op die vraag moest hij door zijn *dadén* antwoord geven. Zijn wij ook niet vaak op die manier beproefd? Hoe hebben wij daarop gereageerd, niet met onze lippen maar door onze manier van handelen? Wat hebben wij nagejaagd? Het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, of onze stoffelijke welvaart? Deze beproeving geldt voor ons allemaal, oud en jong, wat onze plaats en wat onze behoeften ook zijn.

Dikwijls komt deze vraag aan het *begin* van het geestelijk leven om te openbaren wat er in het hart van een jonge gelovige woont. Het is heel begrijpelijk dat een jongere een plaats probeert te krijgen, die de beste leefomstandigheden garandeert. Maar kan men zegen verwachten in de wereld, als de weg is gekozen in onafhankelijkheid van God? Denk aan Lot. Het is dwaas dat te denken! Wat God van ons vraagt is éérs het zoeken van Zijn Koninkrijk (Matt. 6:33). In Romeinen 14:17-18 vinden wij de kenmerken daarvan. Al het andere zal erbij gegeven worden, namelijk de noodzakelijke stoffelijke dingen voor het leven in de wereld (Matt. 6:24-34). Ik zou jongeren die met deze moeilijkheden kampen, willen aanmoedigen de vermaning en de belofte van Mattheüs 6:33 te onthouden. Niemand kan twee heren dienen. Het is een onmogelijkheid. Het wordt door de Heere Jezus onderstreept; want hij zal de een haten en de ander liefhebben, de een aanhangen en de ander verachten. Je kunt niet God dienen en de Mammon, d.i. je hechten aan stoffelijke rijkdommen. Het najagen daarvan en je levensdoel daarvan maken, betekent in feite een slaaf ervan te zijn en God te verachten, doordat je geen waarde hecht aan het verheven voorrecht Hem te kennen, Hem te dienen en Hem de plaats in je leven te geven die Hij waard is.

De houding van Abram na de herderstwisten openbaarde de toestand van zijn hart. Hij wachtte op de Heere om van Hem te ontvangen wat goed was in Zijn ogen. Zoals David het later profetisch zei, en zoals alleen de Heere Jezus volmaakt heeft kunnen zeggen, zo had Abram ook kunnen zeggen: '*De HEERE is mijn enig deel en mijn beker. U onderhoudt wat het lot mij toeweest. De meetsnoeren zijn voor mij in liefelijke plaatsen gevallen*' (Ps. 16:4-6).

Op Gods uitnodiging hief hij zijn ogen op en overzag hij het land van de belofte, dat hij zou kunnen doorwandelen in de lengte en in de breedte. Hij mocht wonen bij de eiken van Mamre, bij Hebron, en een altaar voor de HEERE bouwen. Wat was hij gelukkig! Abram genoot de vrede en de gemeenschap met God, die in het teken stonden van de geest van aanbidding. Dat was de beloning van zijn geloof.

DE BRON REHOBOTH EN ANDERE BRONNEN IN HET LAND

Hugo Bouter

‘Toen brak hij vandaar op en groef een andere put en daarover kregen zij geen onenigheid. Daarom gaf hij hem de naam Rehoboth, want, zei hij, nu heeft de HEERE ruimte voor ons gemaakt en zullen wij vruchtbaar zijn in dit land’ (Gen. 26:12-22).

Als vreemdeling in het beloofde land

De geschiedenis van Izak speelde zich uitsluitend in het land Kanaän af – wanneer wij tenminste het Zuiderland (de Negev) en de kuststrook hierbij rekenen. In Genesis 24 zagen wij dat Izak het land niet mocht verlaten van zijn vader. Iemand anders moest naar Haran gaan en daar een vrouw voor hem zoeken (Gen. 24:5-9). In Genesis 26 kreeg hij een waarschuwing van de Heere Zelf om in het land te blijven en daar als vreemdeling te verblijven. Hij mocht niet naar Egypte trekken, zoals zijn vader Abram dat had gedaan (Gen. 12:10-20; 26:2-6). Izak bleef dan ook in Gerar, een plaats die mogelijk ten zuiden van Gaza kan worden gelokaliseerd. Later trok hij op verzoek van Abimelech, de koning der Filistijnen, oostwaarts en vestigde zich in het naburige beekdal (Gen. 26:16-17; 26-27).

Dit gegeven, dat Izak het beloofde land niet heeft verlaten, is niet zonder betekenis voor ons. Er zijn belangrijke lessen die wij als christenen hieruit kunnen trekken. Het land Kanaän is een beeld van de hemelse gewesten, waar God ons in Christus nu reeds mede een plaats gegeven heeft (Ef. 1:3,20; 2:6; 3:10; 6:12). Er zijn twee toepassingen te maken: de eerste houdt verband met Christus Zelf als de Zoon, de Veelgeliefde, de Erfgenaam van alle dingen; de tweede met onszelf als ‘nakomelingen’ van Abraham, kinderen van de belofte (Gal. 3:29; 4:28). Izak is een type van Christus als de verheerlijkte Heere in de hemel; wij zien Hem daar nu met het oog van het geloof. Hij keert in deze bedeling niet persoonlijk terug naar de aarde om een bruid te zoeken, een bruidsgemeente te verwerven, want dat is het werk van de Helper, de Heilige Geest. Christus verlaat Zijn plaats in de hemel niet, hoewel Hij nu reeds Erfgenaam is van alle dingen. Als de hemelse Mens wacht Hij aan Gods rechterhand, totdat alle dingen onder Zijn voeten onderworpen worden (Ps. 8:5-7; 110:1 en citaten in het N.T.).

Als christenen zijn wij door het geloof met een hemelse Christus verenigd. In Hem zijn wij ook gezegend met allerlei geestelijke zegen in de hemelse gewesten (Ef. 1:3vv.). Hij is evenals Izak de Gezegende van de Heere (Gen. 26:29), en wij zijn ín Hem en dóór Hem gezegend. Daarom zijn wij nu al *hemelse* mensen, burgers van een rijk in de hemelen (Fil. 3:20). Maar wij beleven dit hemelse burgerschap in de omstandigheden van het leven hier op aarde! Wij zijn

pelgrims met een ‘altaar’, een ‘tent’ en een ‘waterput’ (vgl. Gen. 26:25). Wij zijn vreemdelingen en bijwoners (Hebr. 11:13; 1 Petr. 2:11), evenals Izak als vreemdeling verbleef in het land van de Filistijnen.

Daarom is het leven van de aartsvaders zo leerzaam voor ons als christenen, die enerzijds niets hebben en anderzijds toch alles bezitten in Christus (vgl. 2 Kor. 6:10). Abraham, Izak en Jakob woonden in tenten in het land van de belofte, als in een vreemd land (Hebr. 11:9). Zij bezaten Gods beloften, zij waren rijk gezegend. In principe waren zij erfgenamen van het beloofde land. Toch trokken zij als pelgrims rond in Kanaän, zij hadden het land niet in eigendom.

Zo is dat ook met ons. Wij zijn erfgenamen van een hemels vaderland, een beter land dan het aardse Kanaän. Al onze rijkdommen, al onze schatten, al onze zegeningen zijn daar te vinden.

Wij zijn rijke en gezegende mensen. In elk opzicht zijn wij rijk geworden in Christus (1 Kor. 1:5). Vergelijk in dit verband wat van Izak zelf wordt gezegd in dit hoofdstuk: ‘De man kreeg aanzien, ja, gaandeweg meer aanzien, totdat hij zeer aanzienlijk geworden was’ (Gen. 26:13). Door de kracht van de Heilige Geest nemen wij die rijkdommen ook in bezit en genieten wij van onze zegeningen in de hemelse gewesten.

Maar wij bezitten dat erfdeel door het geloof, terwijl wij hier op aarde als vreemdelingen en bijwoners onze weg gaan. Hemelse zegeningen behoren ons toe, maar wij wandelen in geloof, niet in aanschouwen. Wij weten dat wij in deze tijd, wat onze aardse omstandigheden betreft, ver van de Heere in den vreemde zijn (2 Kor. 5:6). Dat is ook de sleutel tot een goed begrip van veel passages in het Nieuwe Testament, met name in de brief aan de Efeziërs. Wij zijn hemelse mensen met een hemels erfdeel, maar wij bezitten dat als *pelgrims*. Wij vertegenwoordigen namelijk onze hemelse Heer in een wereld die Hem heeft verworpen. Wij vertonen Zijn beeld in een wereld die Hem naar het kruis heeft verwezen. Straks zullen wij met Hem in heerlijkheid verschijnen, maar nu reeds openbaren wij Zijn leven hier op aarde. De kenmerken van de nieuwe mens worden in ons zichtbaar gemaakt door de kracht van de Heilige Geest, Die in ons woont.

Zaaïen en oogsten in het land

Toen Israël het land Kanaän binnentrok, hield het manna op en aten zij van de opbrengst van het land (Joz. 5:12). Het land voorzag in al hun behoeften; voortaan aten zij van wat het land Kanaän opleverde. Hier lezen wij dat Izak zaaide en oogste in het land. En het beloofde land voorzag ook ruimschoots in zijn behoeften, want hij oogstte in dat jaar *honderdvoudig* (Gen. 26:12).

Het was dus een bijzonder rijke oogst die hij binnenhaalde, zeker als wij in aanmerking nemen dat het geen erg vruchtbaar gebied was waar hij als vreemdeling verbleef. Maar het geheim van de zegen lag eenvoudig in de Heere: *Hij* zegende hem. Als christenen zijn wij ook rijk gezegend, en wel met *alle* geestelijke zegening in de hemelse gewesten in Christus. Wij mogen eveneens om zo te zeggen zaaïen en oogsten in dit hemelse land. De opbrengst zal ons zeker niet teleurstellen.

In de gelijkenis van de zaaier lezen wij ook over een honderdvoudige oogst. Het zaad dat in de goede aarde viel, gaf vrucht, deels honderd-, deels zestig-, deels dertigvoudig

(Matt. 13:8). De honderdvoudige vrucht is dus de *hoogste* opbrengst die maar mogelijk is. Zo is het ook met de gelovige die het Woord van God hoort en verstaat. Hij is in de goede aarde gezaaid en mag voor God vrucht dragen, deels zelfs honderdvoudig. Zo iemand zaait op de akker van de Geest en oogst daar de rijke vrucht van het eeuwige leven (Gal. 5:22; 6:8-9).

Er is in dit verband ook een profetische toepassing te maken, want het land Kanaän zal in het Vrederijk opnieuw rijke vrucht dragen. De Heere zal Zich over het overblijfsel van Zijn volk ontfermen. Hij zal de hemel verhoren, en die zal de aarde verhoren, en de aarde zal het koren, de nieuwe wijn en de olie verhoren, en die zullen Jizreël verhoren (Hos. 2:20-22). De dorsvloeren zullen vol koren zijn en de perskuipen van nieuwe wijn en olie overstromen (Joël 2:24). Israël zal volop en tot verzadiging eten. God zal een keer brengen in het lot van Zijn volk. De dagen zullen komen dat de ploeger zich aansluit bij de maaier en de druiventreder bij hem die het zaad strooit; dan zullen de bergen druipen van jonge wijn en al de heuvels daarvan overvloeien. God zal Zijn volk planten in hun grond en zij zullen niet meer worden weggerukt uit het land dat Hij hun heeft gegeven (Am. 9:13-15).

Waterputten in het land

Wanneer wij nu teruggaan naar de geschiedenis van Izak, dan zien wij hier nog een ander belangrijk kenmerk van zijn verblijf als vreemdeling in het land van de Filistijnen, namelijk het bezit van een flink aantal waterputten. De bron bij Berseba zou zelfs kunnen worden opgevat als de zevende die de knechten van Izak hadden gegraven (Gen. 26:32-33). Wij gaan niet nader op het slotdeel van dit hoofdstuk in, aangezien dit reeds is gedaan bij de behandeling van 'de put van de eed'.

Terloops willen wij er nog op wijzen dat in Genesis 26:25 drie belangrijke kenmerken van Izaks pelgrimsleven worden aangeduid: hij bezat in Berseba een altaar, een tent en een put. Hij was een aanbidder; hij was als pelgrim op reis naar een beter, dat is een hemels, vaderland; en onderweg kon hij als een verlost met vreugde water scheppen uit de bronnen van het heil (vgl. Jes. 12:3).

De putten die Izak groef, dateerden al uit de tijd van zijn vader. Zij waren door de Filistijnen na Abrahams dood dichtgestopt en gevuld met aarde (Gen. 26:15). De Filistijnen zijn een beeld van naambelijders, die aardse dingen bedenken: 'zij zijn aardsgezind' (Fil. 3:19); zij stellen hun vertrouwen op het vlees. De Filistijnen golden als de aartsvijanden van de Israëlieten. Zo staan vlees en Geest ook nu nog tegenover elkaar. Izak groef de putten van zijn vader weer op, en noemde ze met dezelfde namen waarmee zijn vader ze genoemd had (Gen. 26:18).

Dat was geen traditionalisme, maar een terugkeer naar wat hij vanaf het begin had gehad dankzij de inspanningen van zijn vader en diens knechten. Zo vinden wij nog steeds dezelfde eeuwenoude schatten in Gods Woord, bronnen van levend water, die Gods volk 'vanaf het begin' gehad heeft (zie voor deze uitdrukking 1 en 2 Joh.).

Er waren ook enkele bronnen waarover hij onenigheid had met de Filistijnen. De twisten van de herders van Izak met de herders van Gerar zijn te vergelijken met de conflicten tussen de apostelen (de ware herders van Gods volk) en de valse leraars (zelfs die met een vroom gezicht), die reeds ten tijde van het ontstaan van het Nieuwe Testament de kudde bedreigden (Hand. 20:29-30; Rom. 16:17; 1 Kor. 15:12; Gal. 1:6-9; Fil. 3:2; Kol. 2:4vv.; 1 Tim. 1:3-7; 4:1-5; 2 Tim. 2:14vv.; 3:1-9).

De knechten van Izak groeven in het dal en vonden daar een put met opborrelend of 'levend water' (Gen. 26:19). Dat is het water dat het meest op prijs gesteld wordt: het bewegende, frisse water van opborrelende bronnen en beken (zie ook Hoogl. 4:15). Dezelfde uitdrukking 'levend water' vinden wij terug in het Nieuwe Testament, en wel in het gesprek van de Heere Jezus met de Samaritaanse vrouw en in Zijn aankondiging van de komst van de Geest op de laatste, de grote dag van het Loofhuttenfeest (Joh. 4:10vv.; 7:37-39).

De stromen van levend water zijn een beeld van de levendmakende werking van Gods Geest. De Filistijnen – naambelijders, valse leraars – kunnen geen rechten hierop laten gelden. Zij hebben geen weet van de vernieuwende en levendmakende werking van de Geest. Esek (dat betekent 'twist'), en Sitna (dat is 'tegenstand, beschuldiging'), gaan vooraf aan een andere put waarover zij niet twistten. Deze noemde Izak Rehoboth (dat is 'ruimte'), want hij zei: 'Nu heeft de HEERE ruimte voor ons gemaakt en zullen wij vruchtbaar zijn in dit land' (Gen. 26:22). Zo resulteren deze conflicten uiteindelijk in ruimte en vruchtbaarheid in het beloofde land. Dat zal ook voor ons het gevolg zijn als wij standvastig zijn in de geestelijke strijd en blijven delven in het land dat ons is toegezegd. Wij zullen daar dan zowel de hoog- als de laaggelegen bronnen vinden (vgl. Richt. 1:15). Dit zal ons in staat stellen te leven in de ruimte van de Geest (niet die van het vlees), en vrucht te dragen tot eer van de Heere.

*U drinkt mij, Heer,
als hitte en dorst mij kwellen.
Mijn Bron bent U;
al uwe levenswellen,
zij springen eeuwig – ook voor mij.*

Uit: Leven bij de bron - Hoofdstuk 5

ADVERTENTIE

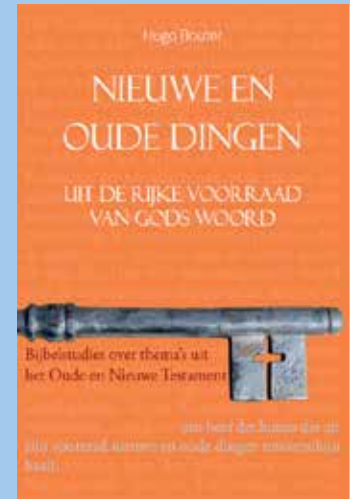
Nieuwe en oude dingen uit de rijke voorraad van Gods Woord

Bijbelstudies over thema's uit het Oude en Nieuwe Testament

Auteur: Hugo Bouter

Een bundel met 19 meditaties over diverse onderwerpen uit het Oude en Nieuwe Testament. Het zijn nieuwe en oude dingen uit Gods Woord, geestelijke rijkdommen die ik samen met anderen heb mogen ontdekken. Het accent ligt wel op de nieuwe dingen die wij als discipelen van het Koninkrijk der hemelen nu aan het licht mogen brengen (vgl. Matt. 13:52).

ISBN/EAN 978-94-91797-64-4; Blz. 196; Prijs: 9,90 Euro

Leven bij de bron

Waterbronnen in de boeken van Mozes en hun betekenis

Auteur: Hugo Bouter

Hebt u misschien dorst? Hebt u innerlijke dorst, dorst naar God? Dat is het onderwerp van 'Leven bij de bron', een reeks bijbelstudies over bronnen in de boeken van Mozes. De waterbron is de plek van de ontmoeting, tussen mensen onderling maar ook van de mens met God. Het verkwikkende bronwater wijst heen naar een *ander* soort water dat de dorst van onze harten lest.

ISBN/EAN 978-94-91797-63-7; Blz. 120; Prijs: 6,90 Euro

Nieuw verschenen

WARE RIJKDOM

- *Hij heeft ons begenadigd in de Geliefde, in Wie wij de verlossing hebben door Zijn bloed, de vergeving van de overtredingen, naar de rijkdom van Zijn genade (Ef. 1:6-7).*
- *Verlichte ogen van uw hart, opdat u weet wat de hoop van Zijn roeping is, wat de rijkdom is van de heerlijkheid van Zijn erfenis (Ef. 1:18).*
- *Opdat Hij in de komende eeuwen de uitnemende rijkdom van Zijn genade zou betonen in goedertierenheid over ons in Christus Jezus (Ef. 2:7).*
- *Mij, de allergeeringste van alle heiligen, is deze genade gegeven om de onnaspeurlijke rijkdom van Christus onder de volken te verkondigen (Ef. 3:8).*
- *Opdat Hij naar de rijkdom van Zijn heerlijkheid u geeft door Zijn Geest met kracht gesterkt te worden naar de innerlijke mens, zodat Christus door het geloof in uw harten woont (Ef. 3:16-17).*

LIJDEN ALS BEMOEIAL

Gerard Kramer

Petrus laat in zijn Eerste Brief de lezers zien dat lijden bij het leven van christenen hoort. Zij moeten het lijden niet als iets vreemds opvatten. Hij gebruikt daarbij bijzondere omschrijvingen voor het lijden, zoals 'de vuurgloed in uw midden die tot uw beproeving dient', 'deel hebben aan het lijden van Christus', 'smaad lijden in de naam van Christus', 'lijden als christen', 'lijden naar de wil van God' (1 Petr. 4:12, 13, 14, 16, 19). Als een gelovige op die manier lijdt, kan hem uiteraard niets worden verweten en hoeft hij zich voor dat lijden niet te schamen.

Er zijn echter vormen van lijden waarvoor een gelovige zich wel degelijk moet schamen. Dat betreft lijden als gevolg van wangedrag, en Petrus schrikt er niet voor terug daarvan voorbeelden te noemen. Hij schrijft: *'Laat niemand van u lijden als moordenaar, dief, boosdoener of als bemoeial'* (1 Petr. 4:15). Bij 'lijden als moordenaar' kunnen we ons iets heel concreets voorstellen. In het gebied waar Petrus' geadresseerden woonden, gold het Romeinse recht. Daarin kreeg een moordenaar standaard de doodstraf. Alleen de wijze van executie was niet gelijk. Romeinse burgers werden met het zwaard gedood, anderen werden gekruisigd, verbrand, opgehangen of voor de wilde beesten gegooid. Deze manieren van executie worden door Petrus samenvattend 'lijden als moordenaar' genoemd.

'Lijden als dief' zal betekenen lijden onder de verplichting het gestolene twee- of viervoudig te vergoeden. Bij 'lijden als boosdoener' – oftewel crimineel gedrag in het algemeen – kunnen behalve de doodstraf of verplichte schadeloosstelling ook nog verbanning of verlies van burgerrecht als vormen van lijden worden genoemd. Maar hoe zit dat met het 'lijden als bemoeial'?

Wat is een bemoeial?

We gaan eerst kijken hoe dit woord in een aantal Nederlandse Bijbelvertalingen wordt gebruikt:

SV - *een die zich met eens anders doen bemoeit;*

NBG 1951 - *bemoeial;*

Voorhoeve 1966 - *iemand die zich met de zaken van een ander bemoeit;*

Telos 1982 en 2018 - *bemoeial;*

NBV '04 en '21 - *onruststoker;*

NB - *bemoeial;*

Willibrord 1966 - *aanbrenger;*

Willibrord 2017 - *iemand die zich mengt in de zaken van anderen.*

Petrus gebruikt hier het Gr. woord *allotriëpiskopos*. Waarom treffen we van dit woord dan vier verschillende vertalingen in onze Bijbels aan? Hadden de vertalers niet gewoon even een Grieks-Nederlands woordenboek kunnen raadplegen? Dat is nu net het punt. Want: Hoe weet een wetenschapper die – of een team van wetenschappers dat – zo'n woordenboek maakt, wat de vertaling van een Grieks woord is? Om daar achter te komen, bestuderen zij de plaatsen in de Griekse literatuur, inclusief de Septuaginta en het Griekse Nieuwe Testament, waar het desbetreffende woord voorkomt; en door vergelijking van die plaatsen stellen zij een hoeveelheid met elkaar samenhangende betekenissen vast. En dan zal blijken dat alle hierboven gegeven opties serieuze overweging verdienen!

Petrus is de eerste gebruiker

Het probleem is dat dit woord voorafgaand aan Petrus' tekst niet aangetroffen wordt, en na hem slechts in een paar christelijke teksten, die waarschijnlijk ook nog eens op hem teruggaan. Anders gezegd: *we hebben geen duidelijk vergelijkingsmateriaal*. Ook niet binnen het Nieuwe Testament, want de enige die dit woord gebruikt, is Petrus – en dat ook nog slechts eenmaal! Het zou zelfs kunnen dat hij het woord zelf bedacht heeft.

In een geval als dit gaan we kijken of we kunnen zien hoe het woord gevormd is, en gaan we daarna secuur het verband bestuderen. In het woord *allotriëpiskopos* zijn twee Griekse woorden of woordstammen te ontdekken, namelijk *allotrios*, dat 'van een ander' of 'andermans' betekent, en *episkopos*, dat 'toezichthouder', 'opzichter' betekent, en in het Nieuwe Testament 'opziener'. Als je die informatie samenvoegt, is een *allotri-episkopos* letterlijk 'hij die toezicht houdt op / opziener is over andermans zaken / over dat wat van een ander is'. Mogelijk betekent het ook 'verberger van gestolen goed', 'spion', 'informant', 'valse aanklager'.

De reden waarom de woordenboeken deze extra opties geven, is tweeledig:

1. Dit is de eerste keer dat dit woord in de Griekse literatuur voorkomt. De betekenis moet dus uit de hier geboden samenhang in 1 Petrus 4 worden gehaald; die is niet ondubbelzinnig duidelijk.
2. Het woord lijkt iets ernstigs aan te duiden dat strafbaar is, en waarvoor dus ook schaamte op zijn plaats is, gelet op de drie eraan voorafgaande begrippen. De doorsnee-bemoeial komt echter niet met justitie in aanraking. Maar... daar is weer tegen in te brengen dat Petrus misschien met de invoeging van de woorden 'of als' het daarop volgende slotbegrip *allotriëpiskopos* juist loskoppelt van de drie eerder genoemde begrippen, en dus ook van de ernst ervan.

Vertalen blijft moeilijk, maar ook interessant! Want als we om de zojuist genoemde reden misschien toch voor de minder ernstige vertaling 'bemoeial' kiezen, moeten we ons afvragen wat deze activiteit dan voor lijden met zich meebrengt. En ook daar zijn verschillende antwoorden op gegeven! Maar Petrus is gelukkig wél duidelijk in zijn opdracht deze activiteit achterwege te laten.

HET BOEK JESAJA

DEEL 24 - DE HEILIGE VAN ISRAËL

Ger de Koning

Jesaja 56 - Een huis van gebed voor alle volken

Verzen 1-2. In het vorige hoofdstuk hebben we de uitnodiging gehoord – viermaal ‘Kom’ – om de zegeningen van het nieuwe verbond te kunnen ontvangen. Nu horen we wie de uitnodiging aannemen en wie die weigeren. De toetssteen daarvoor is of iemand echt Gods geboden wil houden uit liefde voor Hem. De belangrijkste toetssteen daarvan is het houden van de sabbat. Daar hoort direct bij het acht geven op onze hand, om daarmee geen kwaad te doen. De sabbat is voor ons als christenen de rust in Christus, die we alleen kunnen genieten als er geen zonde aan onze hand kleeft.

Verzen 3-8. In deze verzen gaat het om twee soorten mensen die buiten de beloften van Israël staan: ‘de vreemdeling’ en ‘de ontmande’ (Deut. 23:1). Als zij de sabbat houden (vers 6), zal God hen naar Zijn heilige berg brengen en hun vreugde schenken in Zijn huis van gebed (vers 7). Hij zal elke barrière voor gemeenschap tenietdoen. ‘De vreemdeling’ is van oorsprong een buitenlander, maar die in het land is komen wonen en de HEERE kent. Als hij recht en gerechtigheid doet, krijgt hij toch deel aan de zegen. Ook voor de ontmande heeft de HEERE een bemoediging: hij krijgt de belofte van een plaats en een naam die beter zijn dan die van zonen en dochters.

Dat geldt ook voor vandaag. Het evangelie wordt nog steeds verkondigd en elke dag komen in de hele wereld velen tot bekering (Hand. 2:47). Zij komen naar Zijn huis, de nieuwtestamentische gemeente van de levende God. De gemeente is, evenals de tempel, ook in de eerste plaats een huis van gebed (1 Tim. 2:1-2).

Verzen 9-12. Met vers 9 begint een nieuw gedeelte, dat doorloopt in Jesaja 57. We zijn in een heel andere sfeer met een heel andere toon. Het gaat niet meer over herstel, maar over oordeel. Terwijl de gelovige heidenvolken en verstotenen gered worden, komt het oordeel over de afvalligen in Israël, de volgelingen van de antichrist.

Dit oordeel is het gevolg van de houding van hun leiders, die wachters van het volk zijn en de taak hebben het volk voor gevaar te waarschuwen. De veiligheid van het volk gaat hun echter helemaal niet aan het hart (vgl. Jer. 6:17). Ze zijn er blind voor (vers 10). Ze denken alleen aan eigen gemak en genot. Het zijn honden die zich volvreten om aan hun genotzucht te voldoen, maar ze kunnen niet blaffen om het volk te waarschuwen. Het zijn waardeloze herders.

De geschetste situatie is ook op vandaag van toepassing. Wie heeft nog de moed om geestelijke verantwoordelijkheid

te nemen en te waarschuwen voor de verwereldlijking van de gemeente, voor allerlei moderne afgoden als psychologie, welvaartsevangelie, cultische mode, voor wolven in schaapskleren die onder de dekmantel van het christendom dwaalleringen verbreiden? Wie waarschuwt de jonge mensen in de gemeente nog voor de charismatische dwalingen van onze tijd, zoals tongentaal, visioenen en zogenaamde profetische boodschappen? Daar tegenover moet de oproep klinken om zelf Gods Woord te bestuderen om niet ten prooi te vallen aan allerlei wind van leer.

Jesaja 57 - Troost alleen voor verbrijzelden van geest

Verzen 1-2. Het grote kenmerk van de rechtvaardige en de goedertieren mensen is dat zij godvrezend of vroom zijn. Zij wandelen in vrede en rusten in vrede. Zij sterven in het geloof en genieten de eeuwige vrede. Dit gebeurt vóórdat het oordeel van God over de wereld losbarst. Als ‘de goedertieren mensen’ sterven, heeft hun dood en verdwijning geen enkel effect op de goddelozen. Ze laten zich er niet door waarschuwen dat de Rechter voor de deur staat (Jak. 5:9).

Verzen 3-9. Jesaja gaat nu het volk aanspreken. Niet alleen de leiders zijn verantwoordelijk. Hoewel zij een grotere verantwoordelijkheid hebben, is het volk ook verantwoordelijk voor de eigen daden. Vanwege hun occultisme en demonen-verering worden zij weinig vleiend aangesproken als ‘kinderen van een waarzegster’, en als ‘gebloed van een overspeler en van iemand die hoererij bedrijft’. Ze gedragen zich zoals ze dat bij hun ouders en hun leiders zien, die dat ook in hun leven openbaren. Achter de deuren en posten van hun huizen, waaraan zij Gods Woord geschreven hebben (Deut. 6:6, 9), leven ze hun leven van liederlijkheid en hoererij.

Het ongelovige Israël gaat in de toekomst met de olie van de aanbidding naar ‘de koning’ – of: de Molech –, d.i. de antichrist. Aan de Molech worden kinderooffers gebracht (Lev. 18:21; 2 Kon. 23:10). In een toepassing op vandaag zien we dat kinderen worden opgeofferd aan de afgoden ‘carrière’ en ‘genot’. Dat kan in verschillende variaties gebeuren: Er is geen kindervens, omdat kinderen de ambities in de weg staan. Of er wordt abortus gepleegd bij een ‘ongewenste zwangerschap’. Als er kinderen zijn, wordt hun aandacht – die ze zo nodig hebben – afgekocht, bijvoorbeeld met een spelcomputer of iets anders wat een kind leuk vindt.

Verzen 10-15. Het volk zoekt nieuwe kracht bij de machten van de duisternis en niet bij de HEERE. God zal het ware karakter daarvan bekendmaken, Hij zal het tentoonstellen

en oordelen. Halverwege vers 13 richt Hij Zich ineens met een belofte tot de getrouwen onder Zijn volk, een overblijfsel: zij zullen het land beërven (Jes. 62:10).

Hierop sluit de HEERE aan met een boodschap over Zijn woonplaats. Het is een tweevoudige woonplaats: de hoge en heilige plaats in de hemel, en de verbrijzelde en nederige geest van de gelovige op aarde (vers 15). Dit is 'de arme van geest' (Matt. 5:3). Zo iemand heeft niets anders aan te bieden dan het volledige failliet van zijn leven. Als wij onszelf vernederen 'onder de krachtige hand van God' (1 Petr. 5:6), zal Hij ons verhogen; of zoals Jesaja hier zegt,

zal Hij onze geest en ons hart doen herleven.

Verzen 16-21. De gevolgen van Gods handelingen met het volk zal hen in tweeën verdelen, een tweedeling die er in de hele wereld is. Voor iemand die verbrijzeld en vernederd is, zal er 'vrede, vrede' zijn, zowel voor hem die 'ver weg is' als voor hem die 'dichtbij is' (vers 19; vgl. Ef. 2:17). Dit zal aanbidding en lofliederen voortbrengen. Daartegenover staan de goddelozen, die zich niet *willen* bekeren, de volgelingen van de antichrist. Voor hen is er geen vrede.

JOJADA

PRIESTER IN GODS PLAN - DEEL 1

2 Koningen 11-12; 2 Kronieken 22-24

Kris Tavernier

Mogelijk zullen vele lezers zich niet zo snel het leven en de daden van Joada¹ voor de geest kunnen halen. Toch is hij een heel belangrijk figuur geweest in Gods heilsplan. Want op een cruciaal moment redde hij de David-dynastie, naar het plan van God. Om de lezer te helpen gaan we eerst kort in op de historische context waarin Joada leefde. Dit is echt wel noodzakelijk als we ons willen verdiepen in de gebeurtenissen waarbij we Joada tegenkomen. Vervolgens bekijken we de persoon, het leven en de daden van Joada. Hij is namelijk een voorbeeld voor gelovigen tot op de dag van vandaag. Joada mag ons inspireren om door te zetten, trouw te bewijzen en onszelf aan te bieden in het plan van God.

De naam Joada (Hebr.: Yehoyada) betekent: 'Jahweh kent; die de Heer kent'. Joada was iemand die de Heer kende en met Gods gedachten vertrouwd was. Joada had God lief en hij kende Zijn wegen. Dat heeft hem op het juiste moment ertoe bewogen om in actie te komen. Jarenlang heeft hij vervolgens koning Joas ondersteund om diezelfde weg te gaan. Rond het jaar 835 vóór Christus was het zover: tijd voor Joada om op te staan. Voor ieder van ons zijn er momenten waarop we dienen op te staan voor het koninkrijk van God. Joada miste zijn moment niet, laten wij onze momenten ook niet missen.

Historische context

Zoals gezegd gaan we eerst kort in op de historische context waarin het optreden van de hogepriester Joada plaatsvond. Joada kwam in actie op een moment dat het niet goed ging

1) Over Joada kun je lezen in 2 Kon. 11-12 en 2 Kron. 22-24. Om het lezen van dit artikel aangenamer te maken zullen we dus niet steeds de respectievelijke verzen vermelden in de tekst.

met het volk en het koninkrijk. Na Salomo viel het rijk uiteen in het noordelijke rijk Israël en het zuidelijke rijk Juda. Op een bepaald moment regeerde de verdorven koning Achab in Israël. Hij kan wel de slechtste koning van Israël ooit genoemd worden. Hij was getrouwd met Izebel en zij zijn Baälaanbidders. Na Achab komt zijn zoon Joram op de troon in Israël. Joram heeft een zus die Athalia heet. Zij trouwt met koning Joram² van Juda. Na deze Joram komt zijn zoon Ahazia op de troon van Juda. Ook hij was een slechte koning. In het noordelijk rijk Israël heerst nu Joram en in het zuidelijk rijk Juda heerst Ahazia. Samen trekken ze ten strijde tegen Aram. Koning Joram raakt echter gewond en vlucht naar Jizreël. Koning Ahazia komt hem daar bezoeken. Ondertussen wordt Jehu koning van Israël. Hij is een goede koning en doodt beide koningen.

Joada had God lief en hij kende Zijn wegen.

We vervolgen ons verhaal enkel nog met de gebeurtenissen in het zuidelijke rijk Juda. Koning Ahazia is dood. Nu komt zijn moeder Athalia in actie. Zij was dus de dochter van de slechte koning Achab en zijn vrouw Izebel van het noordelijke rijk Israël, en geen nageslacht van koning David. Door haar huwelijk echter was zij de koningin-moeder geworden van het zuidelijke rijk Juda. Nu haar zoon dood is, grijpt zij de macht en richt een slachting aan in de koninklijke familie om geen concurrentie meer te hebben. We begrijpen de ernst van deze situatie. Als zij in haar opzet slaagt, is het nageslacht van koning David uitgeroeid. Ahazia had echter een zoon Joas, die op dat moment 1 jaar oud was. Dit is het moment waarop de priester Joada in beeld komt. Joada was gehuwd met Josabat (of: Jehosabat). Deze Josabat was een halfzus van koning Ahazia (hoewel geen dochter van Athalia, haar moeder is ons onbekend), en dus de tante van Joas en tevens een prinses. Josabat slaagde erin Joas (en zijn voedster) te verbergen voor de moordende Athalia, en samen met haar man Joada verbergen ze de kleine Joas zes jaar lang in het tempelcomplex.

Joada, priester in het plan van God

Zoals gezegd horen we voor het eerst over de priester Joada, wanneer zijn vrouw Josabat de eenjarige prins Joas redt uit de moordlustige klauwen van Athalia en een onderkomen

2) Het is wat verwarrend omdat er zowel in Juda als in Israël een koning geweest is met de naam Joram.

biedt in het tempelcomplex. Het lijkt mij eigenlijk vreemd dat Athalia op de een of andere manier prinses Josabat en de kleine kroonprins Joas uit het oog verloor. Zij moet toch geweten hebben van hun bestaan. Uit het verslag begrijpen we echter dat Athalia niet geliefd was en misschien is zij dus om de tuin geleid. Hoe het ook zij, ik ben ervan overtuigd dat we hier Gods beschermende hand mogen zien over Joas en Zijn eigen belofte, waarbij er een nazaat van David op de troon zou zitten. Toch was het heel risicovol en moedig wat Josabat deed door Joas te verbergen. Jojada schaarde zich achter het plan van zijn vrouw en samen verbergen ze de kleine Joas zes jaar lang, met alle risico's die daarbij horen. Zoals eerder gezegd werd door deze daad de David-dynastie gered, wat een cruciaal element in Gods heilsplan was (2 Sam. 7:16).

Je kunt gemakkelijk zeggen dat God altijd wel tot Zijn doel komt, maar gewoonlijk gebruikt Hij daarvoor mensen. Je kunt aan de zijlijn blijven staan, ofwel het moment opmerken waarop God jou wil inschakelen in Zijn plan. Josabat en Jojada misten hun moment niet. Ze zagen de nood en kwamen in actie. Zij zijn hierin een voorbeeld voor elke gelovige. Zijn onze ogen en oren open om te zien en te horen, wanneer het koninkrijk van God ons roept tot actie? Mis jouw momenten niet!

Jojada, een man zonder pensioen

Het is interessant om te proberen de leeftijd van Jojada te achterhalen, op het moment dat hij zijn vrouw hielp om Joas te verbergen. Jojada heeft maar liefst de leeftijd van 130 jaar bereikt (2 Kron. 24:15). We weten dat Joas 47 jaar oud is geworden. Joas was namelijk 1 jaar oud toen hij gered werd; hij was 7 jaar oud toen hij koning werd en hij heeft 40 jaar geregeerd. Jojada is eerder gestorven dan Joas, dus Jojada was op zijn minst 83 jaar oud toen hij en zijn vrouw Joas hebben gered, namelijk indien Jojada en Joas in hetzelfde jaar zijn gestorven. Het verslag in 2 Kronieken 24:17-27 doet vermoeden dat Joas niet lang meer geregeerd heeft na de dood van Jojada. Stel dat Joas nog een paar jaar geregeerd heeft na het overlijden van Jojada, dan was Jojada dus – ruim gerekend – ergens tussen de 70 en 83 jaar oud op het moment dat hij en zijn vrouw Joas hebben gered.

Kortom, Jojada was reeds een oud man toen deze cruciale situatie op zijn pad kwam. Jojada was een man zonder pensioen, zelfs op hoge leeftijd stond hij klaar om het koninkrijk van God te dienen. Meer nog, we mogen gerust stellen dat Jojada Gods koninkrijk nog nooit zo heeft kunnen dienen als in zijn hoge ouderdom. Ook daarna blijft Jojada tot aan zijn dood de belangrijkste raadgever van koning Joas. Indien u, beste lezer al wat op leeftijd bent, blijf u dan toch beschikbaar stellen voor het koninkrijk van God. God zou wel eens zomaar een beroep op u kunnen doen. Jojada was ondertussen een wijs en gerijpt man, en daardoor kon hij ook goed van dienst zijn. Dat blijkt uit het vervolg van de geschiedenis.

Jojada, een man met wijsheid

Zes jaar nadat Jojada en Josabat de kleine Joas hebben gered en verborgen, komt Jojada opnieuw in actie. Hij gaat de tirannieke Athalia confronteren met het bestaan van Joas als de wettelijke troonopvolger. Het kind is dan nog maar zeven jaar oud. Het lijkt wel wat hachelijk om een zevenjarig kind als troonopvolger te presenteren op zo'n moment en

in dergelijke omstandigheden. Het kind dat koning moet worden kan nog geen zwaard hanteren, en hoe zou het weten hoe het moet regeren? Blijkbaar achtte Jojada dit toch het geschikte moment en aangezien het goed afliep, zal hij ook gelijk hebben gehad. Misschien was het gedrag en de goddeloosheid van Athalia dermate ernstig, dat er dringend moest worden ingegrepen. Misschien dreigden de bondgenoten – we hebben reeds opgemerkt dat Athalia niet geliefd was, hoewel zij machtig was – ook af te dwalen, waardoor een herstel bijna onmogelijk werd. Misschien was het punt gekomen om de erediens af te schaffen en de tempel te sluiten. Alvast zal Jojada later het initiatief nemen om de tempel te laten opknappen. We moeten eerlijk toegeven dat we helaas niet veel weten over die jaren. Maar hoe het ook zij, het was voor Jojada het moment om in actie te komen en te handelen.

Jojada gaat heel wijs en strategisch te werk. Hij plant het bekend maken van Joas als de wettige troonopvolger heel zorgvuldig. Hij doet een beroep op de paleiswacht – de koninklijke lijfwacht –, op de Levieten, op de priesters en op de familiehoofden. Hij toont hun de erfgenaam van de troon en sluit een verbond. Verder voorziet hij de wacht van de speren en de schilden die alleen gebruikt werden bij staatsgebeurtenissen. Nota bene de wapens die koning David had buitgemaakt en had geheiligd en toegewijd (vgl. 2 Sam. 8:7). Verder stelde hij Joas op met een afschrift van het verbond. Dit is de wet van Mozes of op zijn minst een deel ervan (vgl. Deut. 17:18-19). Zo organiseerde hij een officiële kroning van Joas tot koning. En zo zalfde Jojada de kleine Joas tot koning.

Athalia hoorde het rumoer en beseftte dat haar positie op het spel stond. Ze probeert zichzelf te redden en schreeuwde: Verraad. Wat Jojada doet, is echter juist een daad van trouw, niet aan Athalia maar wel aan Joas, en vooral aan God. Athalia doet er alles aan om de plechtigheid, de kroning van Joas tot koning, te verstoren. Maar alles is geregeld en zij wordt door de paleiswacht afgevoerd en gedood. Jojada's opdracht om Athalia te doden maakt een einde aan het leven van een van de slechtste vrouwen in de hele Bijbelse geschiedenis. Een vrouw die geprobeerd had om Gods plan en belofte dat er een nazaat van David op de troon zou zitten te dwarsbomen, of er op zijn minst geen rekening mee hield. Op die dag werd de David-dynastie gered van de ondergang door het moedige en wijze optreden van Jojada.

Het vergt veel wijsheid, en nog meer wijsheid om te onderscheiden wanneer het zo'n moment is om op te staan voor Gods koninkrijk. Veel te vaak zijn er discussies en woordenoorlogen uitgevochten die tot scheuringen hebben geleid, terwijl het fundamenteel geen zaak was van het koninkrijk van God. Bezit jij zo'n wijsheid? En als je het moment onderkent, ben je dan moedig en daadkrachtig? Het is bijzonder leerzaam om te kijken naar het leven van Jezus Zelf en te onderzoeken wanneer Hij al dan niet optrad, wat de omstandigheden waren en hoe Hij dat dan wel of niet deed.

Het is ook zo belangrijk in deze geschiedenis dat er een verbond kwam tussen Jojada en de paleiswacht en de priesters en de Levieten. Jojada handelde niet alleen maar wist ook anderen aan te sporen om hun deel van het werk te doen. Jojada treedt hier op als een motivator van anderen. Weet jij ook anderen aan te sporen om op te staan voor het koninkrijk van God?

